

Bruksela, dnia 9 listopada 2012 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 90/2012

Sprawozdanie nt. przemówienia kanclerz Angeli Merkel w Parlamencie Europejskim i debaty z eurodeputowanymi

Bruksela, 7 listopada 2012 r.

W dniu 7 listopada br. kanclerz Niemiec - **Angela Merkel** wzięła udział, na zaproszenie Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego - Martina Schulza, w otwartym posiedzeniu Konferencji Przewodniczących Parlamentu Europejskiego w Brukseli. Kanclerz Merkel spędziła popołudnie na spotkaniach z posłami, kulminacją, których była dwugodzinna dyskusja skoncentrowana na problemach gospodarczych UE oraz na nadchodzących negocjacjach dotyczących wieloletnich ram finansowych dla Unii.

Kanclerz Angela Merkel w Parlamencie Europejskim (zdjęcie PE)

W swoim wystąpieniu kanclerz Merkel przedstawiła ocenę stanu Unii Europejskiej z punktu widzenia Niemiec w perspektywie zbliżających się posiedzeń Rad Europejskiej w listopadzie

i grudniu poświęconych odpowiednio negocjacom Wieloletnich Ram Finansowych oraz porozumieniu na rzecz pogłębionej unii gospodarczo-walutowej.

Podczas debaty z członkami Parlamentu Europejskiego kanclerz Merkel powiedziała, że Unia Europejska musi odnaleźć odwagę do przeprowadzenia dalszych reform oraz integracji. Przedstawiając swoją wizję odnowionej Unii, kanclerz Merkel położyła szczególny nacisk na ochronę waluty euro, podczas gdy przedstawiciele grup politycznych proponowali, aby mierzyła wyżej w sprawie budżetu i była mniej skupiona na wyrzeczeniach i oszczędnościach. Mniejszość uznała euro za ograniczenie. Wizja Angeli Merkel to wzmocnienie koordynacji polityk gospodarczych oraz więcej wspólnej polityki fiskalnej. Wspomniała także o budżecie dla strefy euro, w którym przewidziana byłaby kompensata za wysiłki we wprowadzaniu reform.

Było to pierwsze od czasów niemieckiego przewodnictwa w Radzie UE w 2007 r. wystąpienie kanclerz Angeli Merkel na forum Parlamentu Europejskiego. Zbiegło się ono w czasie z przypadającą w dniu 9 listopada br. 23. rocznicą upadku muru berlińskiego.

Nawiązując do ww. wydarzeń kanclerz Merkel zapewniła istnienie w świadomości jej rodaków faktu, że historia Niemiec jest nierozłącznie związana z losami Europy oraz Unii Europejskiej, a wydarzenia sprzed 23. lat nie byłyby możliwe bez poświęcenia ze strony wschodnich sąsiadów.

Podkreśliła znaczenie wolności we wszystkich aspektach, począwszy od wolności obywatelskich po cztery swobody składające się na atrybuty jednolitego rynku UE. Zdaniem kanclerz Merkel siła wolności ma szansę pomóc Europie w przezwyciężeniu trudnego kryzysu finansowo-gospodarczego, który jest równocześnie kryzysem zaufania rynków i obywateli.

Motywacją do starań na rzecz przezwyciężenia kryzysu powinny być m.in. Nagroda Nobla przyznana Unii Europejskiej, która zobowiązuje do podejmowania wysiłków na rzecz dalszego rozwijania europejskiego projektu; wzrastająca presja konkurencji międzynarodowej ze strony wschodzących gospodarek azjatyckich; a przede wszystkim dążenie do utrzymania i rozwijania dobrobytu obywateli UE.

Celem Unii Europejskiej powinno być nie tylko wyjście z kryzysu, ale dążenie do realizacji projektu „silnej i stabilnej Europy” oraz ochrona wspólnych europejskich wartości, których namacalnym symbolem jest wspólna waluta.

Sposobami osiągnięcia tego celu są: odwaga i innowacyjność we wprowadzaniu zmian, w tym zmian strukturalnych, ciężka praca, konsekwencja w działaniu oraz wspólne i solidarne starania, dalekie od tendencji nacjonalistycznych.

Zdaniem kanclerz Merkel widać już pierwsze efekty podejmowanych wysiłków, np. m.in. spadek kosztów pracy oraz spadek deficytu w bilansie płatniczym w Hiszpanii, Portugalii, Irlandii i Grecji, co powinno być zachętą do kontynuowania obranego kursu.

W tym kontekście nieuniknione jest: dokończenie budowy unii gospodarczo-walutowej, w czym Niemcy widzą sprzymierzeńca zarówno w PE jak i w KE; konsolidacja finansów publicznych; oraz implementacja instrumentów legislacyjnych składających się na pakt na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Znaczenie ma również pro-wzrostowy charakter Wieloletnich Ram Finansowych, w których każde euro powinno generować wartość dodaną na rzecz wzrostu gospodarczego.

Kanclerz Merkel zaznaczyła, że podejmując działania naprawcze należy mieć w świadomości przyczyny powstania kryzysu gospodarczego w UE, jakimi są brak dyscypliny finansów publicznych państw strefy euro, co pozostaje bez konsekwencji dla państw łamiących tę dyscyplinę przewidzianych przez Pakt Stabilizacji i Wzrostu, oraz powiększanie się dysproporcji w poziomie konkurencyjności gospodarek, a także brak działań pro-wzrostowych i długofalowych działań pro-rozwojowych jak np. zwiększanie udziału wydatków na rzecz badań i rozwoju.

Z punktu widzenia Niemiec warunkiem do stworzenia prawdziwie pogłębionej unii gospodarczo-walutowej jest: harmonizacja reguł rynku finansowego; poprawa efektywności mechanizmu ratunkowego ESM (jakość kosztem szybkości); zwiększenie dyscypliny fiskalnej; większa koordynacja gospodarcza na rzecz wzrostu konkurencyjności; wzmocnienie instytucji UE oraz większe zaangażowanie parlamentów narodowych i silniejszy dialog pomiędzy PE i parlamentami narodowymi, który pozwoli im na lepsze wykonywanie swoich obowiązków w przyszłości.

„Rzeczywiście musimy znaleźć właściwą drogę do stałej stabilizacji strefy euro i wyeliminowania błędów z naszych pierwotnych koncepcji. Musimy być odważni i nie bać się zmian traktatowych, w razie potrzeby” – mówiła kanclerz Merkel. Z kolei żeby doprowadzić do “prawdziwej” unii gospodarczej będącej podstawą wspólnej waluty, według polityk niemieckiej, potrzeba większego “związania” państw zobowiązaniami członkowskimi do podjęcia reform. Instytucjom UE w międzyczasie należy nadać jeszcze silniejszą rolę do „prawdziwego korygowania wszelkich nieodpowiednich procedur”.

Niemcy będą dążyć do osiągnięcia ambitnego porozumienia ws. Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) podczas grudniowej Rady Europejskiej z możliwością wdrożenia zaproponowanych rozwiązań w perspektywie dwu-trzyletniej.

Odnosząc się do obaw o rozpad Unii Europejskiej, kanclerz Angela Merkel zadeklarowała, że UGW jest otwarta dla wszystkich nowych członków, a pogłębiona UGW nie doprowadzi do UE dwóch prędkości, lecz stworzy UE o podwójnej sile.

Kanclerz Merkel odniosła się również do kwestii przeniesienia kontroli parlamentarnej nad ewentualnym budżetem strefy euro poza Parlament Europejski. Podkreśliła, że przeniesienie kompetencji na poziom europejski oznacza automatycznie wzmocnienie roli Parlamentu Europejskiego, w związku z czym niewyobrażalne jest powstanie poza nim alternatywnego organu kontroli parlamentarnej, za to możliwe jest ograniczenie głosowań w tej sprawie przez posłów pochodzących z państw członkowskich strefy euro.

Kanclerz Merkel mówiła, iż w nieokreślonej przyszłości Komisja Europejska przejmie funkcję rządu, Rada będzie czymś w rodzaju izby wyższej, a Parlament Europejski stanie się mocniejszy. Obecnie jednak, według kanclerz Merkel, Unia musi się skupić na rozwiązaniu problemów krajów eurostrefy. „Bliższa integracja gospodarcza i walutowa potrzebuje wspólnej polityki gospodarczej. Nie było i nadal nie ma koordynacji polityczno-gospodarczej” – zauważyła.

Następnie głos zabrali przewodniczący grup politycznych. Nieodmiennie naciskali oni na bardziej zdecydowane decyzje polityczne. Przedstawiciele EPP mówili o budżecie dynamizującym gospodarkę europejską. Przedstawiciele S&D, Zielonych oraz GUE wzywali do stworzenia nowego planu antykrzysowego, nieopierającego się tak bardzo na cięciach oraz oszczędnościach. Liberałowie (ALDE) przedstawili potrzebę stworzenia bardziej federalnej UE, w przeciwieństwie do partii konserwatywnych ECR i EFD, mówiących o stworzeniu państwom możliwości opuszczenia Unii.

Josephh Daul (Francja) w imieniu EPP zaapelował o ambitne porozumienie ws. WRF 2014-2020, nakierowane na generowanie inwestycji i wzrostu.

Hannes Swoboda (Austria) w imieniu S&D, **Rebecca Harms** (Niemcy) w imieniu Zielonych oraz **Gabriele Zimmer** (Niemcy) w imieniu GUE/NGL mocno skrytykowali politykę cięć promowaną przez Niemcy.

Guy Verhofstadt (Belgia) w imieniu ALDE oświadczył, że przyczyny kryzysu mają charakter polityczny i należy do nich brak federalnego charakteru UE. Zaapelował o uwspólnotowanie długów oraz o uzależnienie zgody PE na dwupak od decyzji o ustanowieniu funduszu spłaty.

Martin Callanan (Wielka Brytania) w imieniu ECR wypowiedział się w obronie konserwatyizmu fiskalnego oraz uznał, że zarządzanie gospodarcze w strefie euro nie jest prawidłową odpowiedzią na kryzys.

Nigel Farage (Wielka Brytania) w imieniu EFD zaapelował o “przyjazny rozwód” pomiędzy Wielką Brytanią a UE.

W odpowiedzi kanclerz **Angela Merkel** wyraziła swoje przekonanie o konieczności podjęcia reform strukturalnych w celu rozwiązania kryzysu, mimo iż w krótkim okresie ma to negatywne efekty dla takich krajów, jak Grecja. Opowiedziała się za pogłębieniem integracji europejskiej z naciskiem na realizm oraz priorytet, jakim jest ratowanie strefy euro i kontynuacja reform strukturalnych. Odpowiadając na apele lidera liberałów - Guya Verhofstadta, aby pilnie stworzyć europejskie federalne państwo, kanclerz Merkel podkreśliła, że próby działania w tym kierunku upadły, gdy francuscy i holenderscy wyborcy odrzucili Konstytucję Europejską w 2005 roku. Kanclerz zasugerowała też, że idea specjalnego budżetu dla członków strefy euro może pomóc krajom o wysokim bezrobociu, takim jak Hiszpania, finansować szkolenia: „Nie wszystkie 27 krajów UE będzie chciało wydawać pieniądze na to, ale można to zrobić na poziomie strefy euro”, powiedziała szefowa rządu RFN. Wyraziła przekonanie o obopólnych korzyściach z pozostania Wielkiej Brytanii w UE oraz o konieczności postrzegania strefy euro, jako otwartej dla pozostałych państw członkowskich UE.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska

Link do tekstu wystąpienia kanclerz Merkel w języku niemieckim:

<http://www.bundestkanzlerin.de/Content/DE/Rede/2012/11/2012-11-07-merkel-eu.html;jsessionid=96D659F2CD81B285AAE1F26481595863.s2t1?nn=74420>